

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne: **Ing. A. N.**, proti žalovanému: **Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky**, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia právneho predchodcu žalovaného Krajského úradu v Bratislave č. OVV/540/2007/CRS/AP4 zo dňa 28. februára 2007, konajúc o odvolaní žalobkyne proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č.k. 2 S 263/2007-30 zo dňa 2. júla 2008 v spojení s opravným uznesením Krajského súdu v Bratislave č.k. 2 S 263/2007-45 zo dňa 5. novembra 2008, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Bratislave č.k. 2 S 263/2007-30 zo dňa 2. júla 2008 v spojení s opravným uznesením Krajského súdu v Bratislave č.k. 2 S 263/2007-45 zo dňa 5. novembra 2008 **z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a ď a ľ š i e k o n a n i e.**

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Bratislave napadnutým uznesením č.k. 2 S 263/2007-30 zo dňa 2. júla 2008 zamietol žiadosť žalobkyne o ustanovenie zástupcu z radov advokátov a konanie zastavil; žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania.

Krajský súd odôvodnil zamietnutie žiadosti žalobkyne o ustanovenie zástupcu z radov advokátov tým, že u žalobkyne nebol splnený predpoklad na ustanovenie zástupcu z radov advokátov, pretože nie je účastníkom, ktorý by inak pre neznalosť práva mohol v konaní utpieť ujmu. Uviedol, že aj keby okamžite po doručení žiadosti ustanovil žalobkyni advokáta, nemalo by to na ochranu jej záujmov žiaden vplyv, nakoľko dvojmesačná lehota na uplatnenie žalobných dôvodov uplynula dávno pred tým, ako žalobkyňa požiadala o ustanovenie advokáta. Preto ak by aj súdom ustanovený advokát v mene žalobkyne špecifikoval žalobné dôvody, súd by na ne nemohol prihliadnuť a vecne sa nimi zaoberať, a to vzhľadom na zásadu koncentrácie.

Zastavenie konania krajský súd odôvodnil tým, že žalobkyňa aj napriek výzve súdu neodstránila vady žaloby. Uznesením krajského súdu č.k. 2 S 263/2007-21 zo dňa 18.decembra 2007 vyzval žalobkyňu na odstránenie vád žaloby – tak aby označila žalovaného, v akom rozsahu rozhodnutie a postup žalovaného napáda, doplnila dôvody, v čom vidí nezákonnosť rozhodnutia a postupu správneho orgánu, s uvedením ustanovení zákona, ktoré mal správny orgán porušiť, a navrhla znenie rozsudku, ktorého sa domáha. Žalobkyňu poučil o následku neodstránenia vád. Podaním zo dňa 11.januára 2008 žalobkyňa doplnila označenie žalovaného a napadnutého rozhodnutia a zotrvala na svojich tvrdeniach uvedených v odpore proti rozkazu o uložení sankcie a v odvolaní proti prvostupňovému administratívne rozhodnutiu. Požiadala súd o ustanovenie zástupcu z radov advokátov. Krajský súd mal za to, že nemôže nahrádzať iniciatívu žalobkyne do tej miery, aby sám vyhľadával a identifikoval dôvody pre preskúmanie napadnutého rozhodnutia a vymedzoval tak rozsah jeho preskúmania. Potreba presnej špecifikácie žalobných dôvodov neznamena, že vo veciach priestupkov, v ktorých sa nevyžaduje povinné právne zastúpenie advokátom, musí žalobca bez právnického vzdelania uviesť v žalobe podrobnú právnu argumentáciu, v čom vidí nezákonnosť napadnuté rozhodnutia. Musí ale aspoň rámcovo opísať, v čom sa cíti rozhodnutím alebo postupom správneho orgánu ukrátený na svojich právach, či správny orgán podľa jeho názoru vychádzal z nedostatočne zisteného skutkového stavu veci a v ktorých ohľadoch, prípadne či sa nevyrovnal s niektorými tvrdeniami žalobcu, nevykonal ním navrhované dôkazy, alebo vec nesprávne právne posúdil a pod. Podľa názoru krajského súdu na to žalobca nepotrebuje právnické vzdelanie.

Žalovaný sa k odvolaniu žalobkyne nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 v spojení s § 246c ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku) preskúmal odvolaním napadnuté rozhodnutie krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, a dospel k záveru, že rozhodnutie krajského súdu je potrebné zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 250ja ods. 2, § 214 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku.

V správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy, t.j. orgánov štátnej správy, orgánov územnej samosprávy, orgánov záujmovej samosprávy, ďalších právnických osôb, ako aj fyzických osôb, pokiaľ im zákon zveruje rozhodovanie o právach a povinnostiach fyzických a právnických osôb v oblasti verejnej správy (§ 244 ods. 1, ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku).

V predmetnej právnej veci ide o preskúmacie súdne konanie podľa druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku – konanie a rozhodovanie

o žalobách proti právoplatným rozhodnutiam správnych orgánov (§ 247 a nasl. Občianskeho súdneho poriadku).

Napadnutým rozhodnutím právneho predchodcu žalovaného Krajského úradu v Bratislave č. OVV/540/2007/CRS/AP4 zo dňa 28.februára 2007 bolo zamietnuté odvolanie žalobkyne proti rozhodnutiu Obvodného úradu v Bratislave, odboru všeobecnej vnútornej správy č. OVVS-Pr-3050/4-311-06-L.K./V31 zo dňa 15.decembra 2006 a toto prvostupňové rozhodnutie bolo potvrdené. Prvostupňovým rozhodnutím bola žalobkyňa uznaná vinnou zo spáchania priestupku proti majetku podľa § 50 ods. 1 zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení účinnom v čase vydania napadnutého rozhodnutia právneho predchodcu žalovaného (ďalej len zákon o priestupkoch) na tom skutkovom základe, že dňa 4.júna 2006 v čase asi o 11,10 hod. ukradla v H. T. – L 1 ks ústnu vodu zn. Elmex, 1 ks Gillette Gel Series, 1 balenie vitamínu C a 1 ks sviečku, čím spôsobila H. T. – L celkovú majetkovú škodu vo výške 524,60 Sk (17,41 €), za čo jej bola uložená pokuta vo výške 800 Sk (26,55 €).

Proti rozhodnutiu právneho predchodcu žalovaného podala žalobkyňa dňa 5.apríla 2007 žalobu o preskúmanie jeho zákonnosti podľa § 247 a nasl. Občianskeho súdneho poriadku. Keďže žaloba neobsahovala všetky zákonom požadované náležitosti, Krajský súd v Bratislave žalobkyňu uznesením č.k. 2 S 263/2007-21 zo dňa 18.decembra 2007 vyzval na odstránenie väd žaloby, tak aby označila žalovaného, uviedla rozsah, v akom rozhodnutie alebo postup právneho predchodcu žalovaného napáda, doplnila dôvody, v čom vidí nezákonnosť (nesprávnosť) rozhodnutia alebo postupu správneho orgánu s uvedením konkrétnych ustanovení zákona, ktoré mal správny orgán porušiť, a mala uviesť správne znenie konečného návrhu. Žalobkyňa uznesenie prevzala dňa 27.decembra 2007.

V podaní zo dňa 10.januára 2007 žalobkyňa uviedla, že rozhodnutie žalovaného napáda v plnom rozsahu ako aj celkový postup právneho predchodcu žalovaného. Pri konkrétnych dôvodoch odkázala na odpor zo dňa 25.septembra 2006 proti rozkazu o uložení sankcie za priestupok č. OVVS-Pr-3050/4-311-06-L.K./V31 zo dňa 18.augusta 2006 a na odvolanie zo dňa 3.januára 2007 proti rozhodnutiu č. OVVS-Pr-3050/4-311-06-L.K./V31 zo dňa 15.decembra 2006. Podľa jej názoru vo veci nebolo doteraz vykonané takmer žiadne dokazovanie. Keďže sama nemá právnické vzdelanie, nie je schopná konkretizovať všetky dôvody, postupy ani konkrétne ustanovenia zákona, ktoré mal správy orgán porušiť. Požiadala preto o ustanovenie zástupcu z radov advokátov podľa ustanovenia § 30 Občianskeho súdneho poriadku.

Podmienkou pre ustanovenie zástupcu z radov advokátov podľa ustanovenia § 30 Občianskeho súdneho poriadku je, aby u účastníka konania existovali predpoklady na oslobodenie od súdnych poplatkov a existovala potreba ochrany

záujmov účastníka. Za tým účelom súd zisťuje osobné, majetkové a zárobkové pomery účastníka (§ 138 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku). V takom prípade súd o oslobodení od súdnych poplatkov samostatne nerozhoduje, ale túto otázku vyrieši ako otázku predbežnú.

Krajský súd uvedeným spôsobom nepostupoval a osobné, majetkové a zárobkové pomery žalobkyne nezisťoval. Pre svoje rozhodnutie teda nezistil riadne skutkový stav. Ak aj napriek tomu rozhodol, jeho rozhodnutie je predčasné. Takisto neobstojí odôvodnenie krajského súdu, že žalobkyni neustanovil zástupcu z radov advokátov, pretože aj keby okamžite po doručení žiadosti žalobkyne jej ustanovil zástupcu z radov advokátov, nemalo by to na jej ochranu žiaden vplyv, pretože dvojmesačná lehota na uplatnenie žalobných dôvodov uplynula dávno pred tým, ako žalobkyňa požiadala o ustanovenie advokáta. Najvyšší súd Slovenskej republiky poukazuje na to, že zákon nespája s uplynutím dvojmesačnej lehoty na podanie žaloby a dodržaním zásady koncentrácie neustanovenie zástupcu z radov advokátov (§ 30, § 138 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku). Krajský súd svojím postupom neumožnil žalobkyni prístup k súdu a odňal jej možnosť konať pred súdom, keď nepostupoval podľa ustanovení § 30 a § 138 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku a nezisťoval jej osobné, majetkové a zárobkové pomery a rozhodnutie zamietnutí jej žiadosti o ustanovenie zástupcu z radov advokátov odôvodnil skutočnosťou, s ktorou zákon zamietnutie tejto žiadosti nespája.

Najvyšší súd Slovenskej republiky konštatuje, že správne súdnictvo je okrem dispozičnej zásady ovládané aj zásadou koncentrácie, podľa ktorej žalobca môže rozsah napadnutia rozhodnutia správneho orgánu rozšíriť len v dvojmesačnej lehote pre podanie žaloby (§ 250h ods. 1, § 250b ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku). Pre prípadné odstraňovanie väd žaloby nie je bez významu, kedy žalobca žalobu podal (kedy v priebehu plynutia dvojmesačnej lehoty – či na začiatku jej plynutia, v priebehu jej plynutia alebo v posledný deň lehoty). V prípade, že žalobca podal žalobu na začiatku plynutia lehoty alebo v jej priebehu, súd pri neúplnej žalobe má žalobcu vyzvať na odstránenie väd žaloby. V tomto prípade (ak žalobca podal žalobu na začiatku plynutia lehoty, prípadne v jej priebehu) však nemôže byť žalobcovi na ujmu, keď súd v tejto dvojmesačnej lehote žalobcu na odstránenie väd žaloby nevyzval, hoci mal na to priestor. Iný prípad nastane v situácii, keď žalobca v posledný deň dvojmesačnej lehoty podá na súd žalobu, ktorá neobsahuje zákonom požadované náležitosti, prípadne blanketnú žalobu - keďže žalobca v žalobe neuviedol osobitné náležitosti podľa § 249 ods. 2 v spojení s § 247 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, túto vadu žaloby nebolo možné s ohľadom na zásadu koncentrácie napraviť postupom podľa § 43 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku; vznikol tak neodstrániteľný nedostatok podmienky konania, ktorý bráni meritórnemu preskúmaniu žalobou napadnutého rozhodnutia správneho orgánu (napríklad uznesenie Najvyššieho súdu slovenskej republiky sp. zn. 2 SŽ-o-KS 78/2005 zo dňa 23.mája 2006).

Krajský súd bez predloženia administratívneho spisu žalovaného nemohol zistiť, kedy bolo rozhodnutie žalobkyni doručované, a teda kedy počas dvojmesačnej lehoty podala žalobu na súd v súvislosti s dodržaním zásady koncentrácie konania. Jeho záver o nemožnosti odstránenia väd žaloby v dvojmesačnej lehote a nedodržaní koncentračnej zásady je preto predčasný. Takto zistený skutkový stav považuje Najvyšší súd Slovenskej republiky za nedostatočný.

Vychádzajúc z uvedených skutočností Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnuté uznesenie Krajského súdu v Bratislave č.k. 2 S 263/2007-30 zo dňa 2. júna 2008 v spojení s opravným uznesením Krajského súdu v Bratislave č.k. 2 S 263/2007-45 zo dňa 5. novembra 2008 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 221 ods. 1 písm. f/, písm. h/, § 221 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku).

V ďalšom konaní, v ktorom je krajský súd viazaný právnym názorom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vysloveným v tomto uznesení, krajský súd vyzve žalovaného na predloženie úplného administratívneho spisu v origináli vrátane doručeníek (spisy správnych orgánov oboch stupňov); v súvislosti so žiadosťou žalobkyne o ustanovenie zástupcu z radov advokátov bude zisťovať jej osobné, majetkové a zárobnkové pomery. Až na základe takto zisteného skutkového stavu bude postupovať podľa príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku. V ďalšom konaní rozhodne aj o náhrade trov tohto odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave dňa 7. septembra 2009

JUDr. Jana Henčeková, PhD., v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:
Nikoleta Adamovičová